

BIULETYN geograficzny

POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO * NR. _____

K w i e c i e ń 1 9 5 2

Nr. 4

P O L S K I E N A Z W Y G E O G R A F I C Z N E

ważniejszych miast świata
liczących ponad 100 tys. mieszkańców.

ooo000ooo

Część druga

Opracowanie: Lech Ratajski
przy współudziale: A. Kozłowskiej,
M. Kupczyńskiej i H. Lewandowskiej

Redakcja: Stanisław Leszczycki

WYDAWNICTWA
POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO
Seria II
"BIULETYN GEOGRAFICZNY"

Ukazały się w 1952r.

- Nr.1 "Nazwy geograficzne ważniejszych jednostek polityczno-administracyjnych świata" - opr. St. Leszczycki, L. Ratajski, J. Koczy.
Nr.2 "Katalog Jezior Polskich" zesż. I "Jeziora Pomorskie w lewym dorzeczu Wisły" - red. J. Kondracki, opr. B. Richlingowa
Nr.3 "Jeziora górnego i środkowego dorzecza Wisły"
Nr.4 "Polskie Nazwy Geograficzne" miasta ponad 100000 mieszkańców

W przygotowaniu: "Katalog Jezior Polskich":

"Jeziora Mazurskie"

"Jeziora Chełmsko-Dobrzyńskie"

-jednostki administracyjno-polityczne II rzędu

-jednostki fizjograficzne.

"Polskie Słownictwo Geograficzne". Cz. I. Geografia Matematyczna, geofizyka, kartografia.

"Powierzchnia i zaludnienie ważniejszych jednostek polityczno-administracyjnych"

"Stan pogłowia zwierząt domowych w państwach kapitalistycznych"

"Statystyka gospodarstwa leśnego na świecie"

Wydobycie surowców energetycznych i mineralnych w państwach kapitalistycznych.

Najważniejsze porty świata.

Komitet Redakcyjny: Przewodn: prof. St. Leszczycki zast. przewodn.

prof. dr. J. Kondracki, sekretarz: mgr B. Winid.

Członkowie: prof. St. Pietkiewicz, dr J. Kostrowicki,

mgr L. Ratajski, mgr M. Mileska, J. Koczy.

Redaktor techniczny: dr K. Rakowicz

Warunki Prenumeraty: Roczna prenumerata "Biuletynu Geograficznego"

/8-12 numerów/ wynosi 100 zł. - łączna roczna prenumerata

"Biuletynu Geograficznego" i "Przeglądu Radzieckiej Litera-

tury Geograficznej" /8-12 nr/150 zł. - Ze względu na konie-

czność ustalenia nakładu P.T.G. prosi o wczesne zgłaszanie

prenumerat, wpłaty prenumerat należy dokonywać na P.K.O.

W-wa Nr. I-8703 lub N.B.P. W-wa VII. O.M.Ko. 391/113/6261.

Numer pojedynczy = 10 zł. -

Redakcja i administracja: Instytut Geograficzny U.W. Warszawa,

Krakowskie Przedmieście, 30 tel. 830-22, 713-48.

Polskie nazwy geograficzne
ważniejszych miast świata
liczących ponad 100.000 mieszkańców

Zgodnie z planem prac prowadzonych nad ustaleniem i ujednoliceniem polskiego nazewnictwa geograficznego opracowano jego dalszą część, a mianowicie nazwy geograficzne dla większych miast liczących 100.000 lub więcej mieszkańców.

W tym celu została opracowana kartoteka odnośnych nazw miast w Instytucie Geograficznym Uniwersytetu Warszawskiego przez zespół, w skład którego weszli: st. asystent mgr Lech Ratajski oraz studenci: H. Lewandowska, A. Kozłowska i M. Kupczyńska. Na podstawie tej kartoteki wytypowano nazwy które zostały przedstawione na posiedzeniu Komisji Nazw Geograficznych PTG w dniu 24 marca 1952 roku i przez tę komisję zatwierdzone jako poprawne polskie nazwy geograficzne nadające się do powszechnego użytku.

Na posiedzeniu Komisji zatwierdzono pozatem nazwy prowincji chińskich, które nie zostały ustalone poprzednio /umieszczone są one w końcu niniejszego biuletynu/, oraz zmieniono nazwę Dominika na Dominikana dla oznaczenia państwa, aby nie mylić jego nazwy z nazwą antylskiej wyspy "Dominica".
Zmieniono również dotąd używaną pisownię nazwy kolonii brytyjskiej w Afryce Swazi na Suazi.

Ustalenie nazw poprzedzono wytypowaniem miast liczących ponad 100.000 mieszkańców. W tym celu do kartoteki nazw wniesiono dodatkowo dane statystyczne. Do jej zestawienia posłużyły następujące źródła.:

- 1/ Wielka Encyklopedia Radziecka - Tom ZSRR - Moskwa 1948r.
- 2/ Statesmann's Yearbook - 1950 i 1951r.
- 3/ Calendario Atlante de Agostini - 1950 i 1951r.
- 4/ Encyclopaedia of Extra-european Countries - Orbis 1950r.
- 5/ Petermanns Geographische Mitteilungen - 1950 i 1951r.

- 6/ Statistische Praxis = zeszyty z 1950 i 1951r.
- 7/ Atlas Internationale Larousse = statystyka -1950r.
- 8/ Annals of the Association of American Geographers, V.XII, Nr.4
- 9/ Notatki zamieszczane w wydawnictwach geograficznych radzieckich, a przede wszystkim w "Gieografia w szkole" i w "Izwestia Wsjesojuznogo Gieograficzeskogo Obszczestwa" = roczniki 1950 i 1951r.
- 10/ Notatki zamieszczane w "Geographische Rundschau" i "Erdkunde Unterricht" = 1950 i 1951r.

Jako podstawę do wytypowania miasta liczącego ponad 100 tys. mieszkańców przyjmowano najnowsze dane według spisu lub szacunku, a gdy rozpiętość czasowa między ich datami była większa, podano w wykazie obie wartości.

Przy pracy tej napotkano na pewne dosyć poważne trudności, a mianowicie: -

- 1/ różne źródła podawały dla tej samej miejscowości i dla tego samego czasu okresu różne dane statystyczne, np. dla miasta argentyńskiego Mar del Plata rocznik "Calendario Atlante de Agostini - 1950r." podaje dla roku 1947 - 217 738 mieszkańców, a "Atlas Internationale Larousse - 1950r." dla tegoż 1947r. = 268.000 Les Cayes na Haiti wg. "Statesnann's Yearbook - 1951r. posiadało w roku 1950 = 195~~X~~539 mieszkańców a w tym samym roczniku z 1950r. dla roku 1949 = 12.000
- 2/ jedno i to samo miasto podawane bywa pod rozmaitymi nazwami z podaniem różnych danych liczbowych, np. w Chinach podano wg. Trewartha & Shie szacunek na rok 1949 dla Ingkou, który wynosił 154 705 mieszkańców, a dla Niuczuang = 106.040. Tymczasem obie te nazwy odnoszą się do jednego miasta, co sprawdzono na podstawie mapy "AAF Aeronautical Chart" 1:1.000.000. W takich wypadkach rozstrzygała lokalizacja miast na mapach przeglądowych danych państw.

Dla miast chińskich ze względu na dużą różnorodność wartości różnych szacunków wytypowano własne wartości szacunkowe, opierając się na danych: z "Atlas Internationale Larousse" z 1950r. oraz "Annals of the Association of American Geographers" w-g Trewartha & Shie z 1949r Fu & Sun z 1948r, Shen z 1937r, Torgasheff z 1930 r i Stauffer z 1922r. /niektóre szacunki z 1900r jako mało prawdopodobne odrzucono/.

W ten sposób podane w wykazie wartości dla ludności miast chińskich należy traktować jako liczby tylko prawdopodobne.

We wszystkich powyższych wątpliwościach decydowały z jednej strony najnowsze dane spisowe, a z drugiej okoliczność powtarzania się podobnych danych w kilku cytowanych źródłach, przy czym decydowało źródło oryginalne dla danego państwa a w dalszej kolejności źródło tego państwa, które z powodów polityczno-gospodarczych jest danym krajem szczególnie zainteresowane. Dociekania te miały na celu ustalenie możliwie kompletnej listy większych miast na świecie, dlatego nawet w takim wypadku, gdy dane miasto było wymienione choćby w jednym z cytowanych źródeł, włączono go do poniżej podanego zestawienia. W ten sposób w wykazie znalazła się pewna liczba miast nieznaczna z resztą, które prawdopodobnie liczą mniej niż 100.000 mieszkańców.

W powyższy sposób wytypowano następującą ilość miast:

Europa	- 275
ZSRR	- 99
Azja	- 364
Afryka	- 38
Ameryka Pn. i Śr.	- 159
Ameryka Pd.	- 56
Australia i Oceania	- 10

R a z e m 1001

Po sporządzeniu kartoteki większych miast przystąpiono do opracowania polskich nazw geograficznych, kierując się następującymi zasadami:

- 1/ Nazwy, mające formę tradycyjnie spolszczoną zachowano w tej postaci, np. Paryż, Kalkuta, Kurytyba, Filadelfia.
- 2/ Nazwy, pisane oficjalnie alfabetem łacińskim, a nie posiadające spolszczonej formy zachowano w pisowni oryginalnej, np. Leeds, Rennes, Göteborg.
- 3/ Nazwy, pisane oficjalnie alfabetem niełacińskim podawano w pisowni polskiej tak, aby ich wymowę zbliżyć jak najbardziej do oryginalnej. Pociągało to z konieczności pewne odstępstwa fonetyczne na korzyść łatwości wymowy polskiej np. Makiejewska, Niżnij Tagił, Kanazawa, Cingtao, Dżakarta, Dżajpur.
- 4/ Nazwy miast krajów podległych /kolonii, protektoratów i. t. p./ podawano raczej w pisowni polskiej, niż w brzmieniu oficjalnym ich przynależności politycznej, np. Marrakesz, Akkra, Singapur.
Dla ustalenia tradycyjnego brzmienia danej nazwy polskiej przyjęto następujące kryteria:

- 1/ Dla okresu od połowy XVIII w. do połowy XIX w.:
 - a. Piotr Dufour - Dykcjonarz geograficzny - polska adaptacja ks. F. Siarczyńskiego - Warszawa 1782/83
 - b. Joachim Lelewel - atlasy i pisma
 - c. Bogumił Korn - Nowy Dykcjonarz Jeografii dawnej i terażniejszej, Wrocław 1813
- 2/ Dla okresu - od połowy XIX w. do I wojny światowej:
 - a. R. Lisicki i W. Szymanowski - "Słownik Geografii Pow-szechnej" - Warszawa, 1852/3
 - b. S. Zarański - "Geograficzne Imiona Słowiańskie" Kraków, 1878
 - c. F. Szwarcenberg - Czerny - "Geografia Handlowa Ogólna" Kraków 1889,
 - d. Wacław Nałkowski - pisma i atlas.
- 3/ Dla okresu po I wojnie światowej:
 - a. E. Maliszewski i B. Olszewicz - "Podręczny Słownik Geograficzny" - Warszawa 1925,
 - b. J. Staszewski - "Słownik Geograficzny - Gdynia 1948,
 - c. E. Romer - atlasy
 - d. M. Janiszewski - mapy i atlas

Nazwy powtarzające się w tych okresach konfrontowano z nazwami oficjalnie ustalonymi przez pisownię Polskiej Akademii Umiejętności w Wydawnictwach,

e. Słowniki i wydawnictwa P.A.U.

f. Słownik Ortograficzny Języka Polskiego - M. Arcta

Jednakowe lub podobne powtarzanie się nazwy w poszczególnych okresach w wymienionych źródłach było dostatecznym powodem dla jej przyjęcia jako tradycyjnie używanej.

Oprócz nazw polskich wpisano w kartotekę nazwy w językach obcych, a mianowicie:

1/ w języku oficjalnym narodowym,

2/ w językach: rosyjskim, angielskim, francuskim, niemieckim, włoskim, hiszpańskim, czeskim oraz w językach krajów sąsiednich.

Zasadnicze znaczenie miała tu nazwa w narodowym języku oficjalnym / w wypadku alfabetu niełacińskiego transkrybowana fonetycznie/, a dla państw i obszarów zależnych w języku urzędowym władzy politycznej. Dla poprawnego przedstawienia nazw chińskich, japońskich i koreańskich przeprowadzono szereg konsultacji w Instytucie Orientalistycznym Uniwersytetu Warszawskiego i posłużono się otrzymanymi tam uwagami i sugestiami.

W powyższy sposób otrzymano przedstawiony poniżej wykaz miast świata powyżej 100.000 mieszkańców, który został zatwierdzony przez Komisję Nazw Geograficznych PTG dnia 24.III.1952r. Miasta rozmieszczone zostały na następujących załączonych mapach:

- a/ Europa Zachodnia
- b/ ZSRR - część europejska
- c/ Azja
- d/ Afryka i Ameryka Płd. i Śr.
- e/ Ameryka Północna
- f/ Australia i Oceania

Objaśnienia do zestawień statystycznych

Objaśnienia dotyczące liczby mieszkańców.

Po nazwie miasta, w pierwszej rubryce podane są wartości ostatniego spisu z oznaczeniem jego daty i źródła publikowanych wyników, w drugiej dane dotyczące ostatniego szacunku również z podaniem daty oraz źródła publikacji.

Gdy w wykazie liczbowym data spisu lub szacunku różni się od podanych objaśnień w nagłówku przy danym państwie, po wartości liczbowej podano dla danego miasta - rok i źródło. Źródło z którego zaczerpnięto dane statystyczne podano w następującej kolejności: rok/ ostatnie dwie cyfry/ spisu lub szacunku, wydawnictwo i rok jego wydania np: -48/S/51 co oznacza dane dla 1948r. zaczerpnięte z "Statesmanns Yearbook" wydanego w 1951r.

Skróty źródeł:

- R - Wielka Encyklopedia Radziecka - tom ZSRR
- S - Statesmann's Yearbook
- A - Calendario Atlante de Agostini
- O - Orbis
- P - Petermanns Geographische Mitteilungen
- St- Statistische Praxis
- L - Atlas Internationale Larousse
- W - szacunki własne odnośnie Chin

Jeśli rozbieżność w statystykach była zbyt znaczna, wątpliwości co do ich wiarygodności podane są przypiskach. Miasta, które prawdopodobnie mają mniej niż 100.000 mieszkańców oznaczone gwiazdką.-

E u r o p a

<u>Austria:</u>	spis 10.X.48/S/50	szacunek 30.IV.49/P/51
1. Wiedeń	1 766 906	1 731 557
2. Graz	219 974	219 974
3. Linz	181 532	181 532
4. Salzburg	105 407	105 407
<u>Belgia:</u>	spis 31.XII.47/A/50	szacunek 31.XII.49/S/51
1. Bruksela	962 460	964 749
2. Antwerpia	263 233	262 037
3. Gandawa	166 096	166 577
4. Liège/Leodium/	156 208	156 197
<u>Bulgaria:</u>	spis 31.XII.46/A/50	
1. Sofia	434 888	
2. Płowdiw	125 440	
<u>Czechosłowacja:</u>	spis 22.V.47/S/51	
1. Praga	922 284	
2. Brno	273 127	
3. Bratysława	172 664	
4. Ostrawa	180 960	
5. Pilzno	117 814	
<u>Dania:</u>	spis 15.VI.1945/S/51	szacunek 1.I.49/P/51
1. Kopenhaga	927 404	1 154 079
2. Arhus	107 394	144 919
3. Odense	92 436	103 926

<u>Finlandia:</u>	spis 31.XII.1940/A/50	szacunek koniec 1949/S/51
1. Helsinki	319 939	399 288
2. Turku	75 419	107 148
3. Tampere	76 730	105 121

<u>Francja:</u>	spis 10.III.1946/S/51	szacunek 1949/L/50
1. Paryż /Wlk./	4 775 711	4 775 000
2. Marsylia	636 264	648 000
3. Lyon	460 748	472 000
4. Tuluza	264 411	271 000
5. Bordeaux	253 751	257 000
6. Nicea	211 265	214 000
7. Nantes	200 265	208 000
8. Lille	188 871	194 000
9. St.Etienne	177 966	183 000
10. Strasburg	175 515	179 000
11. Tulon	125 742	130 000
12. Rennes	113 781	118 000
13. Nancy	113 477	118 000
14. Reims	110 749	115 000
15. Clermont-Fer- rand	108 090	111 000
16. Limoges	107 857	110 000
17. Rouen	107 739	111 000
18. Hawr	106 934	107 000
19. Grenobla /Grenoble/	102 161	104 000
20. Roubaix	100 978	103 000
21. Le Mans	100 455	104 000
22. Dijon	100 664	104 000
23. Nîmes	91 667	104 000

Grecja: spis 16.X.1940/S/51

1. Ateny	487 045	500 000 - A/50
Wlk.Ateny	1 368 142	- 8.IV.51 /wraz z Pireusem i przedm./
2. Pireus	287 800	
3. Saloniki	226 147	

Hiszpania: spis 1.I.1950/S/51

1. Madryt	1 511 695
2. Barcelona	1 285 920
3. Walencja	534 866
4. Sewilla	390 755
5. Malaga	295 757
6. Saragossa	271 587
7. Bilbao	235 508
8. Murcja	220 290
9. Grenada	174 663
10. Kordowa	164 415
11. Palma	140 966
12. Vigo	139 170
13. Valladolid	130 475
14. La Coruña	129 562
15. Kartagena	120 208
16. San Sebastian	116 285
17. Alicante	107 596
18. Santander	107 226
19. Gijón	107 156
20. Jerez	107 040
21. Oviedo	106 325

Holandia:

szacunek - 1.I.50/S/51

1. Amsterdam	835 834
2. Rotterdam	675 905
3. Haga	558 849
4. Utrecht	193 190
5. Haarlem	161 980
6. Eindhoven	140 554
7. Groningen	136 556
8. Tilburg	120 491
9. Nijmegen	110 659
10. Enschede	106 882
11. Arnhem	103 317

Irlandia:

spis V.1946/S/51

1. Dublin	
/Baile Atha Cliath/	506 051

Jugosławia:

spis 15.III.1948/S/50

1. Belgrad/Beograd/	389 114
2. Zagrzeb	290 667
3. Lublana	121 050
4. Sarajewo	118 806
5. Subotica	112 530

Niemcy:

N.R.D. spis 29.X.1946/S/51

1. Berlin	3 187 470
2. Lipsk	607 655
3. Drezno	467 966

4. Chemnitz	250 188			
5. Magdeburg	236 326			
6. Halle	222 505			
7. Erfurt	174 117			
8. Zwickau	122 862			
9. Rostock	114 869			
10. Poczdam	113 568			
11.+Dessau	88 100	/	119 100	- 39 /
12.+Plauen	84 800	/	111 900	- 39 /

Niemcy Zach.:

spis 13.IX.1950/S/51

1. Hamburg	1 604 600
2. Monachium	831 017
3. Essen	605 125
4. Kolonia	590 825
5. Frankfurt n/M.	523 923
6. Dortmund	500 150
7. Düsseldorf	498 347
8. Stuttgart	481 845
9. Brema	444 196
10. Hanower	441 615
11. Duisburg	408 877
12. Wuppertal	362 125
13. Norymberga	360 017
14. Gelsenkirchen	310 108
15. Bochum	290 406
16. Kilonia	253 857
17. Mannheim	244 000
18. Lubeka	237 860
19. Brunszwik	223 263
20. Wiesbaden	218 255

21. Oberhausen	202	343	
22. Karlsruhe	198	014	
23. Augsburg	184	712	
24. Krefeld	170	482	
25. Kassel	161	322	
26. Bielefeld	153	111	
27. Mülheim n/R.	148	606	
28. Solingen	147	782	
29. Hagen	146	099	
30. Akwizgran	129	967	
31. München-Gladbach	122	388	
32. Ludwigshafen	122	329	
33. Oldenburg	121	643	
34. Münster	119	788	
35. Ratyzbona	116	997	
36. Heidelberg	115	750	
37. Bremerhaven	113	925	
38. Bonn	111	287	
39. Herne	111	249	
40. Fryburg Br. /Freiburg in Br./	109	822	
41. Osnabrück	108	900	
42. Reckinghamen	104	857	
43. Remscheid	102	929	
44. Flensburg	102	045	
45. Wilhelmshaven	100	926	
46. Salzgitter	100	630	
47.+Moguncja	87	/158 500 - 39/	
48.+Saarbrücken		/133 345 - 39/	
49.+Darmstadt	94	/115 200 - 39/	
50.+Würzburg	78	/107 500 - 39/	
51.+Fürth			100 000-50/L/50

Norwegia: spis 3.XII.1946/S/51 Szacunek Wg. P/51

1. Oslo	417 238	462 492
2. Bergen	110 424	130 078

Polska: spis 14.II.1946 Szacunek 1.I.50/S/51

1. Warszawa	478 755	820 000 /wg.prasy-51/
2. Łódź	496 929	592 559
3. Kraków	299 396	347 048
4. Poznań	267 978	291 577
5. Wrocław	170 656	279 373
6. Gdańsk	117 894	169 675
7. Szczecin	72 948	159 122
8. Katowice	128 290	156 001
9. Bydgoszcz	134 614	156 108
10. Chorzów	110 675	130 901
11. Zabrze	104 184	128 005
12. Częstochowa	101 255	115 084
13. Gliwice	95 980	113 517
14. Bytom	93 179	112 336
15. Gdynia	77 829	111 147
16. Lublin	99 400	101 888
17. Wałbrzych	72 976	175 000 /wg.prasy-50/

Portugalia: spis 12.XII.1940/S/51

1. Lizbona	709 179
2. Porto	262 309

Rumunia: spis 1948 Szacunek 1.VII.45/S/51

1. Bukareszt	1 041 807
--------------	-----------

2. Kluż	117 915	
3. Timișoara	111 987	
4.+Ploeszti	95 632	105 114
5.+Jassy	94 075	108 987
6.+Braila	95 514	
7.+Galațoz	80 411	100 611 = spis 1930

Szwajcaria: spis 1.XII.1950/S/51

1. Zurych	386 485
2. Bazylea	183 742
3. Bern. /Berno/	145 740
4. Genewa	144 422
5. Lozanna	107 225

Szwecja:

szacunek 1.I.1950/S/51

1. Sztokholm /Stockholm/	733 615
2. Göteborg	349 145
3. Malmö	189 232

Triest:

szacunek 1.X.49/S/51

1. Triest	278 555
-----------	---------

Węgry:

spis 31.I.1941/S/51

szacunek 31.XII.48/S/51

1. Budapeszt	1 164 963	1 058 288
2. Miskolc	109 433	
3.+Seged	136 752 /	ostatnie dwa miasta po zmianie
4.+Debreczyn	125 933 /	granic administracyjnych nie
		posiadają 100 000 mieszkańców.

Włochy:

szacunek 1.VII.1950/S/51

1. Rzym	1 665 667
2. Mediolan	1 289 289
3. Neapol	1 029 805
4. Turyn	730 570
5. Genua	676 071
6. Palermo	497 000
7. Florencja	387 789
8. Bolonia	346 102
9. Wenecja	321 120
10. Katania	294 964
11. Bari	271 773
12. Messyna	228 624
13. Werona	198 156
14. Tarent	194 769
15. Padwa	169 396
16. Brescia	151 847
17. Livorno	147 157
18. Reggio di Calabria /Reggio Cal./	142 722
19. Cagliari	138 242
20. Ferrara	137 834
21. Spezia	124 494
22. Parma	123 252
23. Modena	116 877
24. Bergamo	107 153
25. Reggio nell'Emilia /Reggio Emilia/	105 196

Wielka Brytania: spis 27.IV.1931/S/51 szacunek XII.50/S/51

1. Londyn	1/	3 806 939	5 027 757
-----------	----	-----------	-----------

2. Birmingham	1 002 603	1 118 720
3. Glasgow	1 088 417	1 087 300
4. Liverpool	855 688	803 610
5. Manchester	766 378	704 640
6. Sheffield	511 757	515 240
7. Leeds	482 809	509 970
8. Edynburg	438 998	488 000
9. Belfast	438 086 - 28.II.37	
10. Bristol	397 012	442 850
11. Nottingham	268 801	307 550
12. Hull	313 544	302 550
13. Newcastle	283 156	295 020
14. Bradford	298 041	294 290
15. Leicester	239 169	287 790
16. Stoke	276 639	276 140
17. Coventry	167 083	257 040
18. Croydon	223 032	251 770
19. Cardiff	223 589	245 020
20. Portsmouth	252 421	240 070
21. Plymouth	208 182	209 100
22. Ealing	117 707	188 690
23. Aberdeen	167 259	187 200
24. Ilford	131 061	185 890
25. Willesden	184 434	182 450
26. Southampton	176 007	181 060
27. Sunderland	185 824	178 400
28. Dundee	175 583	178 200
29. Salford	223 438	177 760
30. West Ham	294 278	173 600
31. Bolton	177 250	168 530
32. Wolverhampton	133 212	162 420
33. Swansea	164 797	161 550

34. Brighton	147 427	157 830
35. Southend	120 115	152 230
36. Blackpool	101 553	149 470
37. Middlesbrough	138 274	145 800
38. Derby	142 403	143 610
39. Birkenhead	147 803	143 270
40. Stockport	125 490	142 100
41. Bournemouth	116 803	139 480
42. Huddersfield	113 475	129 700
43. Tottenham	157 772	129 630
44. Walthamstow	132 972	123 320
45. East Ham	142 394	121 900
46. Preston	119 001	120 380
47. Norwich	126 236	119 760
48. Oldham	140 314	119 670
49. Reading	97 149	115 890
50. Gateshead	122 447	115 630
51. Walsall	103 059	114 690
52. St. Helens	106 789	112 650
53. Rhondda	141 346	112 390
54. Blackburn	122 697	111 420
55. Luton	68 523	110 380
56. South Shields	113 455	109 460
57. Oxford /Oksford/	80 539	108 420
58. York	84 813	107 760
59. Newport	89 203	107 450
60. Leyton	128 313	106 740
61. Northampton	92 341	105 670
62. Ipswich	87 502	104 240
63. Wallasey	97 626	102 560

1/.-Wielki Londyn liczył według szacunku z XII.1950r. -
8 417 377 mieszkańców. W skład jego między innymi wcho-
dziły miasta-satelity: Ealing, Ilford, Willesden, West Ham,
Tottenham, Walthamstow, East Ham, Leyton i inne.

Z. S. R. R.

Federacja Rosyjska:

spis 17.I.1939/R

Szacunek wg map
radzieckich po
roku 1948.

1.Moskwa	4 137 018
2.Leningrad	3 191 304
3.Gorkij	644 116
4.Rostów	510 253
5.Stalingrad	445 476
6.Swierdłowski	425 544
7.Nowosybirsk	405 000
8.Kazań	402 000
9.Kujbyszew	390 000
10.Saratów	376 000
11.Kaliningrad	372 000
12.Woroneż	327 000
13.Jarosław/Jarosławl/	298 000
14.Iwanowo	285 000
15.Archangielsk	281 000
16.Omsk	281 000
17.Czelabińsk	273 127
18.Tuła	272 000
19.Mołodotow	255 196
20.Astrachań	254 000
21.Ufa	245 863
22.Irkuck	243 000
23.Kalinin	216 000
24.Władywostok	206 000
25.Krasnodar	203 946
26.Chabarowski	199 364
27.Krasnojarsk	189 999
28.Taganróg	188 808
29.Iżewsk	175 740
30.Czkałow	172 925

ponad 500 000

31. Groznyj	172 468	
32. Stalińsk	169 538	
33. Niżnij Tagił	159 864	
34. Penza	157 145	
35. Smoleńsk	156 677	
36. Szachty	155 081	
37. Barnauł	148 129	
38. Magnitogorsk	145 900	
39. Kirow	143 181	
40. Symferopol	142 687	
41. Tomsk	141 215	
42. Szczerbakow	139 011	
43. Kemerowo	132 978	
44. Ułan-Ude	129 417	
45. Dzaudżikau	127 172	
46. Tambow	121 285	
47. Kostroma	121 205	
48. Kursk	119 972	
49. Murmańsk	117 054	
50. Sewastopol	111 946	
51. Oriol/Orzeł/	110 557	
52. Prokopjewsk	107 227	
53. Kercz	104 471	
54. Dżerżyńsk	103 415	
55. Czyta	102 555	
56. Uljanowsk	102 106	
57. Mahacz Kała	86 847	ponad 100 000
58. Nowoczerkask	81 286	" 100 000
59. Komsomolsk	70 746	148 000- 1/50

Armenia:

1. Erewan 200 000

Azerbajdżan:

1. Baku 809 347

Białoruś:

1. Mińsk	239 000	
2. Witebsk	167 424	
3. Homel	144 169	
4. Mohylew	99 440	ponad 100 000
5. Grodno	49 700	= 31 r. ponad 100 000

Estonia:

1. Tallinn	138 000	= 34 r.
------------	---------	---------

Gruzja:

1. Tbilisi	519 175	
------------	---------	--

Kazachstan:

1. Ałma-Ata	230 528	
2. Karaganda	165 000	
3. Semipałatyńsk	109 779	

Litwa:

1. Wilno	209 400	= 40 r.
2. Kowno	154 100	= 40 r.

Łotwa:

1. Ryga	393 211	
---------	---------	--

Mołdawia:

1. Kiszyniów	112 000	
--------------	---------	--

Turkmenia:

1. Aszhabad	126 580	
-------------	---------	--

Ukraina:

1. Kijów	846 293	
----------	---------	--

2. Charków	833 432	
3. Odessa	604 223	
4. Dniepropietrowsk	500 662	
5. Stalino	462 000	
6. Zaporozże	289 000	
7. Lwów	316 000	= 31 r.
8. Makiejewka	240 145	
9. Żdanow	222 000	
10. Woroszyłowgrad	213 000	
11. Krzywy Róg	197 621	
12. Mikołajów/Nikołajew/	167 108	
13. Dnieprodzierżyńsk	147 829	
14. Połtawa	130 305	
15. Gorłowka	108 693	
16. Czerniowce	109 821	= 38 r.
17. Kirowograd	100 331	
18. Sumy	63 883	ponad 100 000
19. Winnica	92 868	
20. Żytomierz	95 090	ponad 100 000
21. Izmaił	97 186	

Uzbekistan:

1. Taszkent	585 005
2. Samarkanda	134 346

A z j a

Afganistan: szacunek 1948/S/51

1. Kabul	206 208
2. Herat	100 000 _{x/}

Arabia: szacunek 1949/S/50

1. Mekka	200 000
2. er-Rijad	150 000

Birma: spis 1941/S/51

1. Rangun	500 800
2. Mandalaj	163 243

Ceylon: spis 19.III.46/S/51

1. Kolombo /Kola-ambu/	362 000
---------------------------	---------

Chiny: - prowincja szacunek - W

1. Szanghaj	- Kiangsu	5 390 000
2. Tiencin	- Hopei	1 722 000
3. Pekin	- Hopei	1 672 000
4. Kanton	- Kuangtung	1 413 000
5. Nankin	- Kiangsu	1 137 000
6. Mukden	- Liaosi	1 121 000
7. Czungking	- Syczuan	1 003 000

x/ - dane w/g. Rand McNally World Atlas - 1949 r.

8. Czangozun	- Kirin	864 000
9. Cingtao	- Szantung	844 000
10. Harbin	- Sungkiang	760 000
11. Hankou ^{xx/}	- Hupei	750 000
12. Czengtu	- Syczuan	749 000
13. Talien /Dalnij/	- Liaotung	723 000
14. Fuczou	- Fukien	700 000
15. Cinan	- Szantung	642 000
16. Ancing	- Anhuei	641 000
17. Wenczou	- Czekiang	631 000
18. Czangsza	- Hunan	607 000
19. Hangozou	- Czekiang	606 000
20. Suczou	- Kiangsu	600 000
21. Si - an	- Szensi	577 000
22. Czengte	- Dżehol	535 000
23. Jarkend	- Sinkiang	507 000
24. Wusi	- Kiangsu	500 000
25. Iczou	- Szantung	475 000
26. Kaifeng	- Honan	450 000
27. Fatszan	- Kuangtung	450 000
28. Taipei	- Taiwan	440 000
29. Wuczang	- Hupei	434 000
30. Paoting	- Hopei	408 000
31. Szaosing	- Czekiang	400 000
32. Taijuan	- Szansi	326 000
33. Antung	- Liaotung	315 000
34. Kunming	- Junnan	308 000
35. Siangtan	- Hunan	301 000
36. Czaoczou	- Kuangtung	300 000
37. Czangte	- Hunan	300 000

xx/ - Hankou, Wuczang, Hanjang i kilka mniejszych miejscowości tworzą zespół miejski Wuhan liczący 1 320 000 mieszkańców.

38. Anszan	- Liaotung	280 000
39. Fuszun	- Liaotung	280 000
40. Kirin	- Kirin	270 000
41. Kueijang	- Kueiozou	263 000
42. Süczou /Tungszan/	- Kiangsu	260 000
43. Ningpo	- Czekiang	250 000
44. Jangozou	- Kiangsu	250 000
45. Wan	- Syczuan	240 000
46. Lanozou	- Kansu	224 000
47. Weihaiwei	- Szantung	222 000
48. Tantu	- Kiangsu	217 000
49. Amoj	- Fukien	215 000
50. Mutanotiang	- Sungkiang	214 000
51. Cinhua	- Czekiang	211 000
52. Liuczou	- Kuangsi	208 000
53. Ciuanzou	- Fukien	207 000
54. Wuezou	- Kuangsi	207 000
55. Wuhu	- Anhwei	204 000
56. Nanczang	- Kiangsi	203 000
57. Nanning	- Kuangsi	203 000
58. Kueisui	- Saijuan	201 000
59. Czouciakou	- Honan	200 000
60. Cykung	- Syczuan	292 000
61. Kanczou	- Kiangsi	200 000
62. Cingciang	- Kiangsu	200 000
63. Mengcy	- Junnan	193 000
64. Kociu	- Junnan	193 000
65. Cinczou	- Liaosi	190 000
66. Ingkou	- Liaotung	190 000
67. Žukao	- Kiangsu	185 000
68. Hengczou	- Hunan	181 000
69. Huai - an	- Kiangsu	180 000

70. Fusin	- Liaosi	180 000
71. Cycykar	- Heilungkiang	175 000
72. Ciamusy	- Sungkiang	168 000
73. Kongmun	- Kuangtung	168 000
74. Pulantien	- Liaotung	167 000
75. Sining	- Cinghai	165 000
76. Tainan	- Taiwan	165 000
77. Kaosiung	- Taiwan	151 000
78. Laohokou	- Hupei	150 000
79. Nantung	- Kiangsu	150 000
80. Suifu /Ipin/	- Syczuan	150 000
81. Ciating /Loszan/	- Syczuan	150 000
82. Cining	- Szantung	150 000
83. Tangszan	- Hopei	149 000
84. Suatou	- Kuangtung	147 000
85. Taiozung	- Taiwan	147 000
86. Kalgan	- Czahar	145 000
87. Kueilin	- Kuangsi	142 000
88. Port Artur	- Liaotung	141 000
89. Siulam	- Kuangtung	140 000
90. Jentai	- Szantung	140 000
91. Pencı	- Liaotung	140 000
92. Siuczou	- Kuangtung	137 000
93. Ciuciang	- Kiangsi	137 000
94. Hanjang	- Hupei	137 000
95. Ciaoczou	- Szantung	132 000
96. Huai-in	- Kiangsu	130 000
97. Czangozou	- Fukien	130 000
98. Czaojang	- Kuangtung	128 000
99. Sinczu	- Taiwan	125 000
100. Czangozou	- Kiangsu	125 000
101. Tungliao	- Mongolia Wewn.	123 000
102. Nanczung	- Syczuan	120 000
103. Ci-an	- Kiangsi	120 000

104. Taonan	- Heilungkiang	119 000
105. Ci-ai	- Taiwan	116 000
106. Szaszy	- Hupei	114 000
107. Liaojang	- Liaotung	110 000
108. Tacia	- Taiwan	110 000
109. Iczang	- Hupei	108 000
110. Pingtung	- Taiwan	107 000
111. Pengpu	- Anhuei	105 000
112. Czangszu	- Kiangsu	103 000
113. Jenozeng	- Kiangsu	102 000
114. Kasing	- Czekiang	102 000
115. Haimen	- Kiangsu	101 000
116. Po	- Anhuei	100 000
117. Wusing	- Czekiang	100 000
118. Czyfeng	- Dzehol	100 000
119. Kuangozou	- Honan	100 000
120. Cinhuangtao	- Hopei	100 000
121. Linczuan	- Kiangsi	100 000
122. Linciang	- Kiangsi	100 000
123. Tai	- Kiangsu	100 000
124. Sungciang	- Kiangsu	100 000
125. Szeklung	- Kuangtung	100 000
126. Kueiczou	- Syczuan	100 000
127. Fouling	- Syczuan	100 000
128. Hoczuan	- Syczuan	100 000
129. Wei	- Szantung	100 000
130. Tungping	- Szantung	100 000
131. Samsui	- Kuangtung	100 000
132. Czeng	- Honan	100 000
133. GXXXX	X XXXXXXX	XXX XXX
134. Laiczou	- Szantung	100 000
135. Hanczung	- Szensi	100 000

Filipiny:

spis X.1948/S/51

1. Manila 1 024 557
2. Cebu 167 503

3. Davao	1 114 263
4. Iloilo	110 122
5. Zamboanga	103 317

6.

Hongkong:

szacunek 1938/A/50

1. Victoria	450 000
2. Kaulun	390 000

Indie:

spis l.III.41/S/51

1. Kalkuta	3 490 281 -	sp.1951 ^{x/}
2. Bombaj	2 840 011 -	"
3. Madras	1 429 985 -	"
4. Delhi	1 193 697 -	"
5. Hajderabad	739 159	
6. Ahmedabad	585 210	
7. Kanpur	487 324	
8. Bangalur	406 760	
9. Amritsar	391 010	
10. Lakno	387 177	
11. Nagpur	301 957	
12. Puna	298 644	
13. Agra	284 149	
14. Benares	263 100	
15. Allahabad	260 630	
16. Madura	239 144	
17. Szolapur	212 620	
18. Srinagar	207 787	
19. Indur	203 695	
20. Bareli	192 688	
21. Laszkar	182 492	
22. Dżabalpur	178 339	

x/ - dane ze spisu 1951r. w/g Keesings Contemporary Archivs.
W wyniku tego spisu Indie mają 75 miast liczących ponad
100 000 mieszkańców.

23. Dżajpur	175 810
24. Patna	175 706
25. Surat	171 443
26. Mirat	169 290
27. Triczinapali	159 566
28. Baroda	153 301
29. Majsur	150 540
30. Dżamszedpur	148 711
31. Adźmir	147 258
32. Muradabad	142 414
33. Dżalander	135 283
34. Kolar	133 859
35. Koimbatur	130 248
36. Salem	129 702
37. Triwandram	128 365
38. Bikanir	127 226
39. Dżodpur	126 842
40. Kalikot	126 352
41. Bhatpara	117 044
42. Koil-Aligarh	112 655
43. Ludhiana	111 639
44. Szahdżihanpur	110 163
45. Saharanpur	108 263
46. Gaja	105 223
47. Ambala	104 835
48. Dżhansi	103 254
49. Bhaunagar	102 851

Indonezja:

spis 7.X.1930/A/50

wg. map

1. Dżakarta	533 015
2. Surabaja	342 000
3. Semarang	218 000
4. Bandung	166 000
5. Surakarta	165 000
6. Dżokjakarta	136 000

7. Palembang	108 000	
8.+Makassar		powyżej 100 000
9.+Pekalongan		" . 100 000

Irak: spis 1947r./0/50

1. Bagdad	832 000
2. Mosul	160 000
3. Basra	127 000

Iran: szacunek 1949r./S/51

1. Teheran	1 010 000
2. Tebriz	272 000
3. Isfahan	205 000
4. Abadan	201 000
5. Mieszhed	191 000
6. Hamadan	122 000
7. Sziraz	114 000
8. Reszt	110 000
9. Kirmanszah	106 000

Izrael: szacunek 1950r./S/51

1. Tel Awiw-Jaffa	350 000
2. Haifa	160 000
3. Jerozolima	127 000 x/

Japonia: szacunek 1947r.

1. Tokio	5 385 071 - 50/S/51
2. Osaka	1 689 961 - 48/S/51
3. Kioto	1 040 127 - 48/S/51
4. Nagoja	915 725 - 48/S/51
5. Jokohama	859 324 - 48/S/51
6. Kobe	644 217 - 48/S/51
7. Fukuoka	348 052 - 48/S/51
8. Sendaj	293 000
9. Sapporo	259 000

x/- 127 000 liczy tylko część izraelska, część jordańska-ok. 35 000

10. Kawasaki	252 000	
11. Hirosima	246 134	- 49/S/51
12. Kumamoto	245 000	
13. Amagasaki	233 000	
14. Kanazawa	231 000	
15. Hakodate	211 000	
16. Sizuoka	205 000	
17. Niigata	204 000	
18. Jokosuka	201 000	
19. Nagasaki	198 000	
20. Himedzi	197 000	
21. Sakai	194 000	
22. Kure	185 000	
23. Jawata	180 984	- 48/S/51
24. Kokura	176 322	- 48/S/51
25. Simonoseki	176 000	
26. Sasebo	175 000	
27. Wakajama	171 000	
28. Kagosima	170 000	
29. Gifu	166 000	
30. Omuta	166 000	
31. Otaru	164 000	
32. Macujama	147 000	
33. Koci	147 000	
34. Okajama	140 000	
35. Tojama	137 000	
36. Takaoka	133 000	
37. Fuse	133 000	
38. Muroran	130 000	
39. Tojohasi	129 000	
40. Hamamacu	125 000	
41. Ciba	122 000	
42. Akita	116 000	
43. Kawaguci	116 000	
44. Kokkaici	112 000	
45. Modzi	109 000	
46. Nisinomija	108 000	
47. Ube	108 000	
48. Asahigawa	107 000	
49. Morioka	107 000	
50. Urawa	106 000	
51. Kofu	104 000	
52. Tokusime	103 000	
53. Takamacu	101 000	

Jordania:

szacunek 1950/S/51

1. Ammen 170 000

<u>Korea:</u>	spis XII.1946/S/51	szacunek wg.Zajczikowa "Koreja"
1. Seul	1 141 766	
2. Phenian /Pjongjang/		500 000 - 1950r.
3. Pusan	400 156	
4. Tegu	269 113	
5. Czongdzin		234 300 - 1942r.
6. Inczon	215 784	
7. Hyngnam		163 400 - 1942r.
8. Sinyjdzu		127 400 - 1942r.
9. Wonsan		122 200 - 1942r.
10. Hamhyng		119 200 - 1942r.
<u>Kambodża:</u>	spis 1936/A/50	
1. Phnom Penh	103 000	
<u>Liban:</u>		szacunek 1949/S/51
1. Bejrut		201 451
<u>Makau:</u>	spis 1940/S/51	szacunek 1947/A/50
1. Makau	374 738	387 000
<u>Malaje:</u>		szacunek-1941/A/50
1. Pinang /Georgetown/		165 000
2. Kuala Lumpur		138 000
<u>Mongolia:</u>		szacunek wg S/51
1. Ułan Bator		ponad 100 000
<u>Nepal:</u>	spis 1941/S/50	
1. Katmandu	108 805	
2. Patan	104 928	
<u>Pakistan:</u>	spis 1941/S/51	szacunek 1950/A/51
1. Karaczi	359 492	1 172 000
2. Lahor	671 659	950 000

3. Dakka	213 218	550 000
4. Hajderabad	127 521	350 000
5. Rawalpindi	181 169	300 000
6. Peszaur	130 967	275 000
7. Sialkot	138 348	200 000
8. Lajalpur		175 000
9. Multan	142 768	175 000
10. Kweta	60 272	150 000
11. Abbotabad		150 000
12. Czitagaon		125 000
13. Dera Ismail Chan		125 000
14. Sakkar		100 000

Singapur:

szacunek 1947/S/51

1. Singapur

769 000

Siam:

szacunek wg. L/50

1. Bangkok /Krung Thep/
2. Ubol
3. Nagor Radzasima/Korat/
4. Ciengmai
5. Ajutia

931 000
745 000
509 000
443 000
272 000

Syria:

szacunek 1943/S/51

1. Haleb /Aleppo/
2. Damaszek
3. Homs

320 167
286 310
100 142

Turcja:

spis 21.X.45/S/51

1. Stambuł
/Konstantynopol/ 860 558
2. Ankara 226 712
3. Izmir/Smyrna/ 198 396
4. Seyhan/Adana/ 100 780

Wietnam:

szacunek 1948/L/50

1. Saigon 695 000
2. Szolon 480 000
3. Hanoi 160 000
4. Long Xuyen 148 000
- 5.+Binh Dinh 75 000 - 1936
- 6.+Haifong 70 000 - 1936
- 7.+Hue 40 000 - 1936

A f r y k a

<u>Abisynia:</u>		szacunek 1950/S/51
1. Addis Abeba		300 000
<u>Algeria:</u>	spis 31.X.48/S/51	
1. Alger	325 210 ^{x/}	
2. Oran	256 661	
3. Konstantyna /Constantine/	118 774	
4. Bona /Bône/	102 823	
<u>Egipt:</u>	spis 26-27.III.47/S/51	
1. Kair	2 100 506	
2. Aleksandria	925 081	
3. Port Said	178 432	
4. Tanta	139 965	
5. Mehalla el-Kubra	115 509	
6. Suez	108 250	
7. Mansura	102 709	
<u>Erytrea:</u>		szacunek wg.S/51
1. Asmara		117 000
<u>Francuska Afryka Zachodnia:</u>		szacunek 1949/S/51
1. Dakar		228 000
<u>Kenia:</u>		szacunek 1945/L/50
1. Nairobi		109 000
<u>Kongo Belgijskie:</u>		szacunek 1949/S/51
1. Leopoldville		160 000
<u>Libia:</u>		szacunek 1939/L/50
1. Trypolis		113 000

x/ - Wielki Alger wg. Larousse'a miał w 1947 r. - 519 000.

Madagaskar:

szacunek 1950/S/51

1. Tananarive

174 153

Mareko Francuskie

spis 1947/S/51

1. Casablanca

551 300

2. Marrakesz

238 000

3. Fez

200 900

4. Meknes

160 000

5. Rabat

160 400

Nigeria:

szacunek 1948/S/51

1. Ibadan

335 500

2. Lagos

230 000

3. Kano

102 000

Sudan:

szacunek 1949/S/51

1. Omdurman

117 650

Tunezja:

spis 1946/S/51

1. Tunis

364 593

Złote Wybrzeże:

spis 1948/S/51

1. Akkra

135 926

Związek Południowej Afryki: spis 1946/P/51

1. Johannesburg

765 457

2. Kapsztad
/Capetown/

370 911

3. Durban

372 269

4. Pretoria

244 887

5. Port Elizabeth

147 907

6. Springs

111 141

7. Germiston

131 618

A m e r y k a P ó ł n o c n a i S r o d k o w a

D o m i n i k a n a :

1. Trujillo/Ciudad Trujillo/

szacunek 1948/S/51
147 372

G w a t e m a l a :

spis IV.50/S/51

1. Gwatemala

293 998

H a i t i :

spis 7-19.VIII.50/S/51

1. Port-au-Prince

424 168^{x/}

2. Les Cayes

195 539^{x/}

3. Gonaïves

165 635

4. Cap-Haïtien

119 039^{x/}

5. Port-de-Paix

115 850^{x/}

J a m a j k a :

spis 1943/S/50

szacunek 1948/S/51

1. Kingston

109 056

112 000

K a n a d a :

spis 2.VI.41/S/51

szacunek 1949/S/51

1. Montreal

903 007^{x/}

1 125 000

2. Toronto

667 457^{x/}

673 104

3. Vancouver

275 353^{x/}

527 721 - 1950

4. Winnipeg

229 045^{x/} - 46 r.

5. Hamilton

166 337

192 125

6. Ottawa

154 951

188 665

7. Quebec

150 757

180 000

8. Windsor

105 311

120 532

9. Edmonton

113 116 - 46 r.

10. Calgary

100 044 - 46 r.

11. Victoria

44 068

116 800 - 1950

x/ - Dane zamieszczone w Petermanns Mitteilungen odnoszące się do tego samego spisu są następujące: Port-au-Prince = 142 840, Les Cayes = 11 835, Gonaïves = 13 534, Cap-Haïtien = 24 957, Port-de-Paix = 10 000/1949/S/50.

xx/ Wlk. Montreal = 1 139 921, Wlk. Toronto = 900 491, Wlk. Vancouver = 361 491, Wlk. Winnipeg = 290 540.

<u>Kuba:</u>	spis 31.XII.43/S/51 ^{x/}
1.Hawana	673 376
2.Holguín	171 997
3.Camagüey	155 827
4.Marianao	135 815
5.Santa Clara	122 241
6.Santiago	
/Santiago de Cuba/	120 577
7.Sancti Spiritus	104 578
<u>Meksyk:</u>	spis 2.V.45.VI.50/S/51

1.Meksyk	2 115 451
2.Monterrey	339 634
3.Guadalajara	337 000
4.Puebla	229 976
5.San Luis Potosí	156 324
6.Mérida	155 899
7.Culiacán	144 550
8.Mexicali	141 189
9.León	140 000
10.Torreón	132 101
11.Juárez	
/Ciudad Juárez/	128 782
12.Veracruz	123 368
13.Matamoros	118 215
14.Aguascalientes	117 409
15.Toluca	115 422
16.Chihuahua	110 779
17.Morelia	103 516

Nikaragua:

szacunek 1950/S/51

1.Managua

107 444

x/ - W wykazie podano ludność dystryktów miejskich. Ludność właściwego obszaru miejskiego przedstawia się następująco: Hawana- 659 883, Holguín - 35 865, Camagüey- 80 509, Marianao- 124 918, Santa Clara- 53 981, Santiago- 118 266 i Sancti Spiritus- 28 262.

<u>Panama:</u>		szacunek 1947/A/50
1. Panama		146 049
<u>Puerto Rico:</u>	spis 1.IV.1950/S/51	szacunek 1946/L/50
1. San Juan		
/San Juan de Puerto Rico/	223 949	
2. Rio Piedras	132 369	
3. + Mayaguez	58 744	105 000
<u>Salvador :</u>		szacunek 31.XII.50/S/51
1. San Salvador		160 380
2. + Santa Ana		100 000 - 46/L/50
<u>Stany Zjednoczone Ameryki :</u>		
	spis 1.IV.1950/S/51	
1. Nowy Jork		7 835 099
2. Chicago		3 606 436
3. Filadelfia		2 064 794
4. Los Angeles		1 957 692
5. Detroit		1 838 517
6. Baltimore		940 205
7. Cleveland		905 636
8. Saint Louis		852 623
9. Waszyngton		797 670
10. Boston		790 863
11. San Francisco		760 753
12. Pittsburgh		673 793
13. Milwaukee		632 651
14. Houston		594 321
15. Buffalo		577 393
16. Nowy Orlean		567 257
17. Minneapolis		517 277
18. Cincinnati		500 510

19. Seattle	462 440
20. Kansas City, Mo.	453 290
21. Newark	437 857
22. Dallas	432 927
23. Indianapolis	424 683
24. Denver	412 856
25. San Antonio	406 811
26. Memphis	394 012
27. Oakland	380 576
28. Columbus	374 770
29. Portland	371 011
30. Louisville	367 359
31. Rochester	331 252
32. Atlanta	327 090
33. San Diego	321 485
34. Saint Paul	309 474
35. Toledo	301 358
36. Jersey City	300 497
37. Birmingham	298 720
38. Fort Worth	277 047
39. Akron	273 189
40. Providence	247 700
41. Omaha	247 408
42. Miami	246 983
43. Long Beach	244 072
44. Dayton	243 108
45. Oklahoma City	242 450
46. Richmond	229 906
47. Syracuse	220 067
48. Jacksonville	203 404
49. Worcester	201 885
50. Norfolk	188 011
51. Salt Lake City	181 708
52. Tulsa	180 586
53. Hartford	177 073
54. Des Moines	176 954

55. Grand Rapids	175 647
56. Nashville	173 359
57. Youngstown	167 643
58. Wichita	166 306
59. New Haven	163 344
60. Flint	162 800
61. Springfield	162 601
62. Spokane	160 404
63. Bridgeport	159 352
64. Yonkers	152 533
65. Tacoma	142 975
66. Paterson	139 423
67. Sacramento	135 761
68. Albany	134 382
69. Charlotte	133 219
70. Fort Wayne	132 840
71. Gary	132 496
72. Austin	131 964
73. Chattanooga	130 333
74. Erie	130 125
75. El Paso	130 003
76. Kansas City, Kans.	129 583
77. Trenton	127 867
78. Mobile	127 151
79. Shreveport	125 506
80. Scranton	124 747
81. Camden	124 543
82. Knoxville	124 183
83. Tampa	124 073
84. Baton Rouge	123 957
85. Cambridge	120 676
86. Savannah	119 689
87. Canton	116 312
88. South Bend	115 689
89. Berkeley	113 217
90. Elizabeth	112 675

91. Fall River	111 759
92. Peoria	111 523
93. Wilmington	109 907
94. Evansville	109 869
95. Reading	109 062
96. New Bedford	109 033
97. Corpus Christi	108 053
98. Allentown	106 233
99. Phoenix	105 442
100. Montgomery	105 098
101. Waterbury	104 202
102. Pasadena	104 087
103. Duluth	104 066
104. Somerville	102 254
105. Utica	101 479
106. Little Rock	101 387
107.+Lynn	99 521
108.+Lowell	96 523

x

A m e r y k a P o ł u d n i o w a

Argentyna: spis 10-12.V.47/A/50

1. Buenos Aires	3 000 371 ^{x/}
2. Rosario	761 000 - 47/L/50
3. Córdoba	351 644
4. Avellaneda	279 572
5. Lanús	242 760
6. Santa Fé	168 011
7. Tucumán	152 508
8. Bahía Blanca	115 000 - 47/L/50
9. Mar del Plata	104 513
10. Río Cuarto	108 668 - 1940
11. Mendoza	105 328
12. La Plata	217 738

Boliwia: szacunek 1946/L/50

1. La Paz	302 000
2. + Cochabama	100 000

Brazylia: szacunek 1.I.48/S/51

1. Rio de Janeiro	2 052 672
2. São Paulo	1 543 175
3. Recife/Pernambuco/	405 410
4. Salvador/Bahia/	337 946
5. Porto Alegre	316 756
6. Belo Horizonte	245 948
7. Campos	241 823 ^{ix/}
8. Belém/pará/	240 077
9. Fortaleza	214 000

x/ - Buenos Aires wraz z przedmieściami Avellaneda, Lanús i innymi liczyło w 1947 roku 4 065 000 mieszkańców.

ix/ - Cyfra powyższa odnosi się do obszaru administracyjnego t.zw. municipia, właściwy ośrodek miejski liczy 75 000.

10.Niterói		165 698
11.Kurytyba		163 661
12.Santos		158 117 ^{x/}
13.Campinas		147 186 ^{x/} -40/A/50
14.Manaus		123 801
15.Juiz de Fora		118 416 -40/A/50
16.Joao Pessoa		109 761
17.Pelotas		107 625 ^{x/} -40/A/50
18.Maceió		105 014
19.Caratinga	ponad	100 000 wg.map
20.Teofilo Otôni	"	100 000 wg.map
<u>Chile:</u>	spis 1940/S/51	szacunek 1948/L/50
1.Santiago	952 075	1 300 000 - 47/A/50
2.Valparaiso	209 945	343 000
3.Concepción	85 813	100 000
4.Antofagasta	49 106	100 000
<u>Ekwador:</u>	spis VI.1947/S/51	
1.Guayaquil	216 000 - A/50	
2.Quito	211 174 ^{xx/}	
<u>Gujana Brytyjska:</u>		szacunek 1949/S/51
1.Georgetown		107 264
<u>Kolumbia:</u>		szacunek 1950/S/51
1.Bogotá		543 590
2.Medellín		264 570

x/- Powyższe cyfry odnoszą się do municypiów, właściwe ośrodki miejskie liczą odpowiednio: Santos - 133 000, Campinas - 69 000, Pelotas - 66 800.

xx/- Quito wraz z przedmieściami liczy 260 000.

3. Barranquilla	255 050 00
4. Cali	165 200 00
5. Manizales	130 060 00
6. Montería	118 010 00
7. Cartagena	114 830 00
8. Pereira	103 405 00

Paragwaj:

spis 28.X.1950/S/51

1. Asunción 205 605

Peru:

spis 9.VI.1940/S/51

szacunek 48/S/51

1. Lima 562 885 767 054
2. Arequipa 84 185 - A/50 100 000 - L/50

Trinidad:

szacunek XII.49/S/51

1. Port of Spain 102 878

Urugwaj:

szacunek 31.VII.49/S/51

1. Montevideo 784 000 00

Wenezuela:

spis IV.1941/S/51

szacunek 1949/S/51

1. Caracas 269 030 600 000 00
2. Maracaibo 112 519 128 491 - 46/A/51
3. Barquisimeto 54 176 ponad 100 000 wg. map

A u s t r a l i a i O c c e a n i a .

<u>Australia:</u>	spis VI.1947/A/50	szacunek 31.XII.49/S/51
1.Sydney	1 484 434	1 549 590
2.Melbourne	1 226 923	1 288 000
3.Brisbane	402 172	424 000
4.Adelaide	375 000	416 000 - 1950
5.Perth	272 528	287 800
6.Newcastle	127 138	131 770

Hawaje: spis 1.IV.1950/S/51

1.Honolulu 232 193

Nowa Zelandia: spis 25.IX.1945/A/50 szacunek 1.IV.1950/S/51

1.Auckland	263 370	308 500
2.Wellington	173 520	193 300
3.Christchurch	150 047	171 500

Nazwy prowincji chińskich

1. Anhuei	13. Kansu	24. Pinjuan
2. Cinghai	14. Kiangsi	25. Sikang
3. Czahar	15. Kiangsu	26. Sinkiang
4. Czekiang	16. Kirin	27. Suijuan
5. Džehol	17. Kuangsi	28. Sungkiang
6. Fukien	18. Kuangtung	29. Syczuan
7. Heilungkiang	19. Kueiczou	30. Szansi
8. Honan	20. Liaosi	31. Szantung
9. Hopei	21. Liaotung	32. Szensi
10. Hunan	22. Mongolia Wewn.	33. Taiwan
11. Hupei	23. Ningsia	34. Tybet
12. Junnan		

WYKAZ NAZW

A.		Arhus	- 6
Abadan	-28	Armenia	-18
Abbotabad	-31	Arnhem	-9
Aberdeen	-15	Asahigawa	-29
Abisynia	-32	Asmara	-32
Adana patrz Seyhan		Astrachán	-17
Addis Abeba	-32	Asunción	-42
Adelaide	-43	Aszhabad	-19
Adżmir	-27	Ateny	-8
Afganistan	-21	Atlanta	-37
Afryka	-3,5,32	Auckland	-43
Agra	-26	Augsburg	-11
Aguascalientes	-35	Austin	-38
Ahmedabad	-26	Australia	-3,5,43
Ajutia	-31	Austria	-6
Akita	-29	Avellaneda	-40
Akkra	-3,33	Azerbajdżan	-18
Akron	-37	Azja	-3,5,21
Akwizgran	-11		
Albany	-38	B.	
Aleksandria	-32	Bagdad	-28
Aleppo patrz Haleb		Bahia patrz Salvador	
Alger	-32	Bahia Blanca	-40
Algeria	-32	Baile Atha Cliath patrz Dublin	
Alicante	-8	Baku	-18
Allahabad	-26	Baltimore	-36
Allentown	-39	Bandung	-27
Alma-Ata	-19	Bangalur	-26
Amagasaki	-29	Bangkok/Krung Thep/-31	
Ambala	-27	Barcelona	-8
Ameryka Pd.	-3,5,40	Bareli	-26
Ameryka Pn i Śr.	-3,5,34	Bari	-14
Amman	-29	Barnauł	-18
Amoj	-23	Baroda	-27
Amritsar	-26	Barquisimeto	-42
Amsterdam	-9	Barranquilla	-42
Ancing	-22	Basra	-28
Anhuei	-22,23,25,44	Baton Rouge	-38
Ankara	-31	Bazylea	-13
Anszan	-23	Bejrut	-30
Antofagasta	-41	Belém/Pará/	-40
Antung	-22	Belfast	-15
Antwerpia	-6	Belgia	-6
Arabia	-21	Belgrad/Beograd/-9	
Archangielsk	-17	Belo Horizonte	-40
Arequipa	-42	Benares	-26
Argentyna	-40		

Beograd patrz Belgrad		Bukareszt	-12
Bergamo	-14	Bułgaria	-6
Bergen	-13	Bydgoszcz	-12
Berkeley	-38	Bytom	-12
Berlin	-9		
Bern/Berno/	-13		
Berno patrz Bern		C.	
Bhatpara	-27	Cagliari	-14
Bhaunagar	-27	Calgary	-34
Białoruś	-19	Cali	-42
Bielefeld	-11	Camagtey	-35
Bilbao	-8	Cambridge	-38
Bikanir	-27	Camden	-38
Binh Dinh	-31	Campinas	-41
Birma	-21	Campos	-40
Birmingham -Br.	-15	Canton	-38
Birmingham -St.Zj.	-37	Capetown patrz Kapsztad	
Birkenhead	-16	Caracas	-42
Blackpool	-16	Caratinga	-41
Blackburn	-16	Cardiff	-15
Bochum	-10	Cartagena	-42
Bogotá	-41	Casablanca	-33
Boliwia	-40	Cebu	-25
Bolonia	-14	Cejlon	-21
Bolton	-15	Chabarowsk	-17
Bona/Bône/	-32	Charków	-20
Bonn	-11	Chattanooga	-38
Bône patrz Bona		Charlotte	-38
Bordeaux	-7	Chemnitz	-10
Boston	-36	Chicago	-36
Bournemouth	-16	Chihuahua	-35
Bradford	-15	Chile	-41
Braiła	-13	Chiny	-2, 21
Bratysława	-6	Chorzów	-12
Brema	-10	Christchurch	-43
Bremerhaven	-11	Ci-ai	-25
Brescia	-14	Ciamusy	-24
Bridgeport	-38	Ci-an	-24
Brighton	-16	Ciaoczou	-24
Brisbane	-43	Ciating/Loszan/	-24
Bristol	-15	Ciba	-29
Brno	-6	Ciengmai	-31
Bruksela	-6	Cinan	-22
Brunszwik	-10	Cincinnati	-36
Budapeszt	-13	Cinczou	-23
Buenos Aires	-40	Cingciang	-23
Buffalo	-36	Cinghai	-24, 44

Cingtao	-3,22	Dallas	-37
Cinhua	-23	Dalnij patrz Talien	
Cinhuangtao	-25	Damaszek	-31
Cining	-24	Dania	-6
Ciuanczou	-23	Darmstadt	-11
Ciuciang	-24	Davao	-26
Ciudad Juárez patrz Juárez		Dayton	-37
Ciudad Trujillo patrz Trujillo		Debreczyn	-13
Clermont-Ferrand	-7	Delhi	-26
Cleveland	-36	Denver	-37
Cochabamba	-40	Dera Ismail Chan	-31
Columbus	-37	Derby	-16
Cocepción	-41	Des Moines	-37
Constantine patrz Konstantyna		Dessau	-10
Córdoba	-40	Detroit	-36
Corpus Christi	-39	Dijon	-7
Coventry	-15	Dnieprodzierżyńsk	-20
Croydon	-15	Dniepropietrowsk	-20
Culiacán	-35	Dominica	-1
Cycykar	-24	Dominika	-1
Cykung	-23	Dominikana	-1,34
Czahar	-24,44	Dortmund	-10
Czangczou -Fuk.	-24	Drezno	-9
Czangczou -Kiangsu	-24	Dublin/Baile	
Czangczun	-22	Atha Cliath/	-9
Czangsza	-22	Duisburg	-10
Czangszu	-25	Duluth	-39
Czangte	-22	Dundee	-15
Czacoczou	-22	Durban	-33
Czaojang	-24	Düsseldorf	-10
Czechosłowacja	-6	Dzaużikau	-18
Czekiang	-22,23,25,44	Dzierżyńsk	-18
Czelabińsk	-17	Dżabalpur	-26
Czeng	-25	Dżajpur	-3,27
Czengte	-22	Dżakarta	-3,27
Czengtu	-22	Dżalander	-27
Czerniowce	-20	Dżanszedpur	-27
Częstochowa	-12	Dżehol	-22,25,44
Czitagaon	-31	Dżhansi	-27
Czkałow	-17	Dżodpur	-27
Czongdzin	-30	Dżokjakarta	-27
Czouciakou	-23		
Czungking	-21		
Czyfeng	-25		
Czyta	-18		
		E.	
D.		Ealing	-15,16
Dakar	-32	East Ham	-16
Dakka	-31	Edmonton	-34
		Edynburg	-15
		Egipt	-32
		Eindhoven	-9

Ekwador	-41	G.	
Elizabeth	-38	Gaja	-27
El Paso	-38	Galacz	-13
Enschede	-9	Gandawa	-6
Erewan	-18	Gary	-38
Erfurt	-10	Gateshead	-16
Erie	-38	Gelsenkirchen	-10
er-Rijad	-21	Genewa	-13
Erytrea	-32	Georgetown, Guj.	-41
Essen	-10	Georgetown patrz Pinang	
Estonia	-19	Germiston	-33
Europa	-5,6	Gdańsk	-12
Europa Zachodnia	-5	Gdynia	-12
Evansville	-39	Gifu	-29
		Gijón	-8
F.		Glasgow	-15
Fall River	-39	Gliwice	-12
Fatszan	-22	Gonawes	-34
Federacja Rosyjska	-17	Gorkij	-17
Ferrara	-14	Gorłowka	-20
Fez	-33	Göteborg	-3,13
Filadelfia	-3,36	Grand Rapids	-38
Filipiny	-25	Graz	-6
Finlandia	-7	Grecja	-8
Flensburg	-11	Grenada	-8
Flint	-38	Grenobla/Grenoble/	-7
Florencja	-14	Grenoble patrz Grenobla	
Fortalezá	-40	Grodno	-19
Fort Wayne	-38	Groningen	-9
Fort Worth	-37	Groznyj	-18
Fouling	-25	Gruzja	-19
Francja	-7	Guadalajara	-35
Francuska Afryka		Guayaquil	-41
Zachodnia	-32	Gujana Bryt.	-41
Frankfurt n/M.	-10	Gwatemala	-34
Freiburg in Br.			
patrz Fryburg Br.		H.	
Fryburg Br.		Haarlem	-9
/Freiburg in Br./	-11	Haga	-9
Fuczou	-22	Hagen	-11
Fukien	-22,23,24,44	Haifa	-28
Fukuoka	-28	Haifong	-31
Fürth	-11	Haimen	-25
Fuse	-29	Haiti	-2,34
Fusin	-24	Hajderabad, Ind.	-26
Fuszun	-23	Hajderabad, Pak.	-31

Hakodate	=29	I.	
Haleb/Aleppo/	=31	Ibadan	=33
Halle	=10	Iczang	=25
Hamadan	=28	Iczou	=22
Hamamacu	=29	Ilford	=15, 16
Hamburg	=10	Iloilo	=26
Hamhyng	=30	Inczon	=30
Hamilton	=34	Indie	=26
Hanczung	=25	Indianapolis	=37
Hangczou	=22	Indonezja	=27
Hanjang	=22, 24	Indur	=26
Hankou	=22	Ingkou	=2, 23
Hanoi	=31	Ipin patrz Suifu	
Hanower	=10	Ipswich	=16
Harbin	=22	Irak	=28
Hartford	=37	Iran	=28
Hawaje	=43	Irkuck	=17
Hawr	=7	Irlandia	=9
Heidelberg	=11	Isfahan	=28
Heilungkiang	=24, 25, 44	Iwanowo	=17
Helsinki	=7	Izmail	=20
Hengczou	=23	Izmir/Smyrna/	=31
Herat	=21	Izrael	=28
Herne	=11	Izewsk	=17
Himedzi	=29		
Hirosima	=29	J.	
Hiszpania	=8	Jacksonville	=37
Hoczuan	=25	Jamajka	=34
Holandia	=9	Jangczou	=23
Holguin	=35	Japonia	=28
Homel	=19	Jarkend	=22
Homs	=31	Jarosław/Jarosław1/	=17
Honan	=22, 23, 25, 44	Jarosław1 patrz Jarosław	
Hongkong	=26	Jassy	=13
Honolulu	=43	Jawata	=29
Hopei	=21, 22, 24, 25, 44	Jenczeng	=25
Houston	=36	Jentai	=24
Huai-an	=23	Jerez	=8
Huei-in	=24	Jerozolima	=28
Huddersfield	=16	Jersey City	=37
Hue	=31	João Pessoa	=41
Hull	=15	Johannesburg	=33
Hunan	=22, 23, 44	Jokkaici	=29
Hupei	=22, 23, 24, 25, 44	Jokohama	=28
Hyngnam	=30	Jokosuka	=29

Jordania	-29	Kilonia	-10
Juárez/Ciudad/ Juárez	-35	Kingston	-34
Jugosławia	-9	Kioto	-28
Juiz de Fora	-41	Kirin	-22,23
Junnan	-22,23,44	Kirmanszah	-28
		Kirow	-18
		Kirowograd	-20
		Kiszyniów	-19
		Kluż	-13
K.		Knoxville	-38
Kabul	-21	Kobe	-28
Kaifeng	-22	Koci	-29
Kair	-32	Kociu	-23
Kagósima	-29	Kofu	-29
Kalikot	-27	Koil-Aligarh	-27
Kalinin	-17	Koimbatour	-27
Kaliningrad	-17	Kokura	-29
Kalkuta	-3,26	Kola-ambu patrz Kolombo	
Kałgan	-24	Kolar	-27
Kambodża	-30	Kolombo/Kola-ambu/-21	
Kanada	-34	Kolonia	-10
Kanazawa	-3,29	Kolumbia	-41
Kanczou	-23	Komsomolsk	-18
Kano	-33	Kongmun	-24
Kanpur	-26	Kongo Belgijskie	-32
Kanton	-21	Konstantyna	
Kansas City, Kans.	-38	/Constantine/	-32
Kansas City, Mo.	-37	Konstantynopol patrz Stambuł	
Kansu	-23	Kopenhaga	-6
Kaosiung	-24	Korat patrz Nagor Radzasima	
Kapsztad/Capetown/-	-33	Kordowa	-8
Karaczi	-30	Korea	-30
Karaganda	-19	Kostroma	-18
Karlsruhe	-11	Kowno	-19
Kartagena	-8	Kraków	-12
Kasing	-25	Krasnodar	-17
Kassel	-11	Krasnojarsk	-17
Katania	-14	Krefeld	-11
Katmandu	-30	Krung Thep patrz Bangkok	
Katowice	-12	Krzywy Róg	-20
Kaulun	-26	Kuala Lumpur	-30
Kawasaki	-28	Kuangczou	-25
Kawaguci	-29	Kuangsi	-23,24,44
Kazachstan	-19	Kuangtung	-21,22,24,25,44
Kazań	-17	Kuba	-35
Kemerowo	-18	Kueiczou	-23,25,44
Kenia	-32	Kueijang	-23
Kercz	-18	Kueilin	-24
Kiangsi	-23,24,25,44	Kueisui	-23
Kiangsu	-21,22,23,24,25,44	Kujbyszew	-17
Kijów	-19		

Kumamoto	-29	Long Beach	-37
Kunming	-22	Long Xuyen	-31
Kure	-29	Los Angeles	-36
Kursk	-18	Loszan patrz Ciating	
Kurytyba	-3,41	Louville	-37
Kweta	-30	Lowell	-39
		Lozanna	-13
L.		Lubeka	-10
La Coruña	-8	Lublana	-9
Lagos	-33	Lublin	-12
Lahor	-30	Ludhiana	-27
Laiczou	-25	Ludwigshafen	-11
Lajalpur	-31	Luton	-16
Lakno	-26	Lwów	-20
Lanczou	-23	Lynn	-39
Laohokou	-24	Lyon	-7
Lanús	-40		
La Paz	-40	L.	
La Plata	-40	Łotwa	-19
Laszkar	-26	Łódź	-12
Leeds	-3,15		
Leicester	-15		
Leningrad	-17	M.	
Leodium patrz Liège		Maceió	-41
León	-35	Macujama	-29
Le Mans	-7	Madagaskar	-33
Leopoldville	-32	Madras	-26
Les Cayes	-2,34	Madryt	-8
Leyton	-16	Madura	-26
Liaojang	-25	Magdeburg	-10
Liaotung	-22,23,24,25,44	Magnitogorsk	-18
Liaosi	-21,23,24,44	Mahacz Kała	-18
Liban	-30	Majsur	-27
Libia	-32	Makassar	-28
Liège/Leodium/	-6	Makau	-30
Lille	-7	Makiejewka	-3,20
Lima	-42	Malaga	-8
Limoges	-7	Malaje	-30
Linciang	-25	Malmö	-13
Linczuan	-25	Managua	-35
Linz	-6	Manaus	-41
Lipsk	-9	Manchester	-15
Little Rock	-39	Mandalaj	-21
Litwa	-19	Manila	-25
Liuczou	-23	Manizales	-42
Liverpool	-15	Mannheim	-10
Livorno	-14	Mansura	-32
Lizbona	-12	Maracaibo	-42
Londyn	-14	Mar del Plata	-2,40

Marianao	-35	München-Gladbach	-11
Maroko Francuskie	-33	Münster	-11
Marrakesz	-3,33	Muradabad	-27
Marsylia	-7	Murcja	-8
Matamoros	-35	Murmańsk	-18
Mayaguez	-36	Muroran	-29
Medellín	-41	Mutanciang	-23
Mediolan	-14		
Mehalla el-Kubra	-32	N.	
Mekka	-21	Nagasaki	-29
Meknes	-33	Nagoja	-28
Meksyk	-35	Nagor Radžasima/Korat/	-31
Melbourne	-43	Nagpur	-26
Memphis	-37	Nairobi	-32
Mendoza	-40	Nancy	-7
Mengcy	-23	Nanczang	-23
Mérida	-35	Nanczung	-24
Messyna	-14	Nankin	-21
Meszhed	-28	Nanning	-23
Mexicali	-35	Nantes	-7
Miami	-37	Nantung	-24
Middlesbrough	-16	Nashville	-38
Mikołajów/Nikołajew/	-20	Neapol	-14
Milwaukee	-36	Newark	-37
Minneapolis	-36	New Bedford	-39
Mińsk	-19	Newcastle, Bryt.	-15
Mirat	-27	Newcastle, Austral.	-43
Miskolc	-13	New Haven	-38
Mobile	-38	Newport	-16
Modena	-14	Nicea	-7
Modzi	-29	Niemcy	-9
Moguncja	-11	Niemcy Zachodnie	-10
Mohylew	-19	Nigeria	-33
Mołdawia	-19	Niigata	-29
Mołotow	-17	Nijmegen	-9
Monachium	-10	Nikaragua	-35
Mongolia	-30	Nikołajew patrz Mikołajów	
Mongolia Wewn.	-24	Nîmes	-7
Montería	-42	Ningpo	-23
Monterrey	-35	N.R.D.	-9
Montevideo	-42	Nisinomija	-29
Montgomery	-39	Niterói	-41
Montreal	-34	Niuczuang	-2
Morelia	-35	Niżnij Tagił	-3,18
Morioka	-29	Norfolk	-37
Moskwa	-17	Northampton	-16
Mosul	-28	Norwegia	-12
Mukden	-21	Norwich	-16
Mülheim n/R.	-11	Norymberga	-10
Multan	-31		

Nepal	-30	Paryż	-3,7
Nottingham	-15	Pasadena	-39
Nowa Zelandia	-43	Patan	-30
Nowoczerkask	-18	Paterson	-38
Nowosybirsk	-17	Patna	-27
Nowy Jork	-36	Pekalongan	-28
Nowy Orlean	-36	Pekin	-21
		Pelotas	-41
O.		Penci	-24
Oakland	-37	Pengpu	-25
Oberhausen	-11	Penza	-18
Odense	-6	Peoria	-39
Odessa	-20	Pereira	-42
Okajama	-29	Pernambuco patrz Recife	
Oklahoma City	-37	Perth	-43
Oksford patrz Oxford		Peru	-42
Oldenburg	-11	Peszaur	-31
Oldham	-16	Phenian/Piongjang/-30	
Omaha	-37	Phnom Penh	-30
Omdurman	-33	Phoenix	-39
Omsk	-17	Pilzno	-6
Omuta	-29	Pinang/Georgetown/-30	
Oran	-32	Pingtung	-25
Oriół/Orzek/	-18	Piongjang patrz Phenian	
Orzek patrz Oriół		Pireus	-8
Osaka	-28	Pittsburgh	-36
Oslo	-12	Plauen	-10
Osnabrück	-11	Ploeszti	-13
Ostrawa	-6	Plymouth	-15
Otaru	-29	Płowdiw	-6
Ottawa	-34	Po	-25
Oviedo	-8	Poczdam	-10
Oxford/Oksford/-16		Polska	-12
		Połtawa	-20
		Port Artur	-24
P.		Port-au-Prince	-34
Padwa	-14	Port-de-Paix	-34
Pakistan	-30	Port Elizabeth	-33
Palembang	-28	Portland	-37
Palermo	-14	Porto	-12
Palma	-8	Porto Alegre	-40
Panama	-36	Port of Spain	-42
Paoting	-22	Port Said	-32
Pará patrz Belém		Portsmouth	-15
Paragwaj	-42	Portugalia	-12
Parma	-14	Poznań	-12
		Praga	-6
		Preston	-16

Pretoria -33
Prokopjewsk -18
Providence -37
Puebla -35
Puerto Rico -36
Pulantien -24
Puna -26
Pusan -29

Q.
Quebec -34
Quito -41

R.
Rabat -33
Rangun -21
Ratyzbona -11
Rawalpindi -31
Reading, Bryt. -16
Reading, St. Zjedn. -39
Recife/Pernambuco/ -40
Recklinghausen -11
Reggio Calabria patrz
/Reggio di Calabria/
Reggio di Calabria
/Reggio Cal./ -14
Reggio Emilia patrz
/Reggio nell'Emilia
Reggio nell'Emilia
/Reggio Emilia/ -14
Reims -7
Remscheid -11
Rennes -3,7
Reszt -28
Rhonda -16
Richmond -37
Rio Cuarto -40
Rio de Janeiro -40
Rio Piedras -36
Rochester -37
Rosario -40
Rostock -10
Rostów -17
Rotterdam -9
Roubaix -7
Rouen -7
Rumunia -12
Rzym -14

Ryga -19

S.
Saarbrücken -11
Sacramento -38
Saharanpur -27
Saigon -31
Saint Louis -36
Saint Paul -37
Sakai -29
Sakkar -31
Salem -27
Salford -15
Saloniki -8
Salt Lake City -37
Salvador/Bahia/ -40
Salwador -36
Salzburg -6
Salzgitter -11
Samarkanda -20
Samsui -25
San Antonio -37
Sancti Spiritus -35
San Diego -37
San Francisco -36
San Juan/San Juan
de Puerto Rico/ -36
San Juan de Puerto
Rico patrz San Juan
San Luis Potosí -35
San Salvador -36
San Sebastian -8
Santa Ana -36
Santa Clara -35
Santa Fé -40
Santander -8
Santiago, Chile -41
Santiago, /Santiago
de Cuba/
Santiago de Cuba
patrz Santiago
Santos -41
São Paulo -40
Sapporo -28
Saragossa -8
Sarajewo -9
Saratów -17
Sasebo -29
Savannah -38

Scranton	-38	Stockholm patrz Sztokholm	
Seattle	-37	Stockport	-16
Seged	-13	Stoke	-15
Semarang	-27	Stresburg	-7
Semipałatyńsk	-19	Stuttgart	-10
Sendaj	-28	Suatou	-24
Sewastopol	-18	Suazi	-1
Sewilla	-8	Subotica	-9
Seul	-30	Suczou	-22
Seyhan/Adana/	-31	Suczou /Tungszan/	-23
Sheffield	-15	Sudan	-33
Shreveport	-38	Suez	-32
Siam	-31	Suifu/Ipin/	-24
Sialkot	-31	Suijuan	-23,44
Si-an	-22	Sumy	-20
Siangtan	-22	Sunderland	-15
Simonoseki	-29	Sungciang	-25
Sinczu	-24	Sungkiang	-22,23,24,44
Singapur	-3,31	Surabaja	-27
Sining	-24	Surakarta	-27
Sinkiang	-22,44	Surat	-27
Sinyjdżu	-30	Swansea	-15
Siuczou	-24	Swazi	-1
Siulam	-24	Swierdłowsk	-17
Sizuoka	-29	Syczuan	-21,22,23,24,25, 44
Smoleńsk	-18	Sydney	-43
Smyrna patrz Izmir		Symferopol	-18
Sofia	-6	Syracuse	-37
Solingen	-11	Syria	-31
Somerville	-39	Szachty	-18
South Bend	-38	Szahdżihanpur	-27
Southend	-16	Szantung	-22,23,24,25,44
Southampton	-15	Szanghaj	-21
South Shields	-16	Szansi	-22,44
Spezia	-14	Szaosing	-22
Spokane	-38	Szaszy	-25
Springfield	-38	Szczecin	-12
Springs	-33	Szczerbakow	-18
Srinagar	-26	Szeglung	-25
Stalingrad	-17	Szensi	-22,25,44
Stalino	-20	Sziraz	-28
Stalińsk	-18	Szolapur	-26
Stambuł/Konstantynopol/	-31	Szolon	-31
Stany Zjednoczone Ameryki	-36	Sztokholm/Stockholm/	-13
St.Etienne	-7	Szwajcaria	-13
St.Helens	-16	Szwecja	-13

T.		Tucumán	-40
Tacia	-25	Tulon	-7
Tacoma	-38	Tulsa	-37
Taganróg	-17	Tuluza	-7
Tai	-25	Tuła	-17
Taiczung	-24	Tunezja	-33
Taijuan	-22	Tungliao	-24
Tainan	-24	Tungping	-25
Taipei	-22	Tungszan patrz Súcrou	
Taiwan	-22,24,25,44	Tunis	-33
Takamacu	-29	Turcja	-31
Takaoka	-29	Turkmenia	-19
Talien/Dalnij/	-22	Turku	-7
Tallinn	-19	Turyn	-14
Tambo	-18		
Tampa	-38	U.	
Tampere	-7	Ube	-29
Tananarive	-33	Ubol	-31
Tangszan	-24	Ufa	-17
Tanta	-32	Uljanowsk	-18
Tantu	-23	Ułan-Bator	-30
Taonan	-25	Ułan-Ude	-18
Tarent	-14	Ukraina	-19
Taszkent	-20	Utica	-39
Tbilisi	-19	Utrecht	-9
Tebriz	-28	Urawa	-29
Tegu	-30	Urugwaj	-42
Teheran	-28	Uzbekistan	-20
Tel Awiw-Jaffa	-28		
Teofilo Otôni	-41	V.	
Tiencin	-21	Valladolid	-8
Tilburg	-9	Valparaiso	-41
Timiszoara	-13	Vancouver	-34
Tojama	-29	Veracruz	-35
Tojohasi	-29	Victoria, Hongk.	-26
Tokio	-28	Victoria, Kanada-	34
Tokusima	-29	Vigo	-8
Toledo	-37		
Toluca	-35	W.	
Tomsk	-18	Wakajama	-29
Toronto	-34	Walencja	-8
Torreón	-35	Wallasey	-16
Tottenham	-16	Walsall	-16
Trenton	-38	Walthamstow	-16
Triczinapali	-27	Wałbrzych	-12
Triest	-13	Wan	-23
Trinidad	-42	Warszawa	-12
Triwandram	-27	Waszyngton	-36
Trujillo/Ciudad		Waterbury	-39
Trujillo/	-34		
Trypolis	-32		

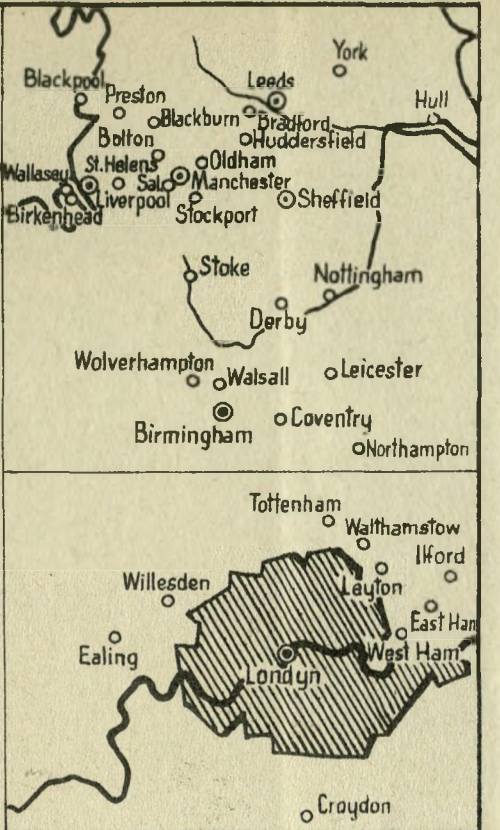
Wei	-25	Wuhan	-22
Weihaiwei	-23	Wuhu	-23
Wellington	-43	Wuppertal	-10
Wenecja	-14	Würzburg	-11
Wenezuela	-42	Wusi	-22
Wenczou	-22	Wusing	-25
Werona	-14		
West Ham	-15,16	Y.	
Węgry	-13	Yonkers	-38
Wichita	-38	York	-16
Wiedeń	-6	Youngstown	-38
Wielka Brytania	-14		
Wiesbaden	-10	Z.	
Wietnam	-31	Zabrze	-12
Wilhelmshaven	-11	Zagrzeb	-9
Willesden	-15,16	Zamboanga	-26
Wilmington	-39	Zaporoże	-20
Wilno	-18	Złote Wybrzeże	-33
Windsor	-34	Z.S.R.R.	-3,5
Winnica	-20	Zurych	-13
Winnipeg	-34	Związek Południowej	
Witebsk	-19	Afryki	-35
Władywostok	-17	Zwickau	-10
Włochy	-14		
Wolverhampton	-15	Ż.	
Wonsan	-30	Żdanow	-20
Worcester	-37	Żukao	-23
Woroneż	-17	Żytomierz	-20
Woroszyłowograd	-20		
Wrocław	-12		
Wuczang	-22		
Wuczou	-23		

EUROPA ZACH.

MIASTA:
 ponad 1 mln. mk.
 " 500 tys. "
 " 100 " "
 poniżej 100 " "

OBJAŚNIENIE SKRÓTÓW:
 Akw. - Akwizgran
 Düs. - Düsseldorf
 Ludwigshfn. - Ludwigshafen
 Magdebg. - Magdeburg
 Mün. - Münster
 Sal. - Salford

E R R A T A

str.	wiersz	zamiast	powinno być
2	18	czas okresu	czasokresu
6	23	Arhus	Århus
11	17	Baemerhaven	Bremerhaven
29	35	Kokkaici	Jokkaici
40	20	Sao Paulo	São Paulo
24	26	Belém/pará/	Belém/Pará/
41	7	Joao Pessoa	João Pessoa
45	2	Arhus	Århus
50	11	Kagósima	Kagosima
51	5	Louiville	Louisville

Nowości geograficzne:

- S.S.Sznajder - Birma, Ekonomiko-geograficzeskij oczerk. Geografiz 1951, str. 328, zł.3,20.
- Otkrytija russkich ziemi jeprochodcew i poljarnych moriechodow XVII wieka na siewiero-wostkizie Azji. Sbornik dokumentow opr. N.S.Orłowa. Centralnyj Archiw Driewnych Aktow SSSR., wyd. Gos. Izd. Geograficzeskij Litieratury, Moskwa 1951, Str.617, zł.10.-
- W.G.Bogorow - Żiwotnyj mir moriej i okieanow i jego chozjajstwiennoje znaczenije, Geografiz 1952, str.96, zł.0,40.
- Kurs meteorologii, pod red. P.N.Twierskogo, Gidrometeorologiczeskije Izdatielstwo, Leningrad 1951, str.887, zł.16.-
- I.A.Czerepow - Zagadki Tiań-Szania, Geografiz 1951, str.148, zł.1,20.
- D.N.Kostinskij-Niepał, Geografiz 1951, str.36, zł.0,20.
- S.A.Urodkow - Peterburgo-moskowskaja żeleznaja doroga, Istoria stroitelstwa, Izd.Leningradskogo Gosudarstwiennogo Uniwersitieta im.Lenina 1951, str.160, zł.2,40.
- M.H.Rozental - Marksistskij dialekticzeskij mietod, Gospolitizdat 1952, str.347, zł.2.-
- B. Malisz - Lokalizacja przemysłu, Zasady ogólne, Warszawa 1952, Państwowe Wydawnictwa Techniczne, str.155, zł. 32.-
- S. Lipko - Wstęp do geografii, Studium Zaoczne przy Państwowej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Łodzi, Łódź 1952, str.cz.I i II - 234, III i IV - 311.